

KARIÉROVÝ ROZVOJ – METODICKÁ PODPORA CENTRA EUROGUIDANCE PRO UČITELE, VÝCHOVNÉ A KARIÉROVÉ PORADCE NA ZÁKLADNÍCH (A STŘEDNÍCH) ŠKOLÁCH

Alice Müllerová

Abstrakt:

České Centrum Euroguidance nabízí širokou škálu aktivit zaměřených na rozvoj kariérového poradenství a vzdělávání. V letošním roce se v souvislosti s probíhající revizí RVP ZV zaměřujeme prioritně na kariérové vzdělávání a poradenství ve školách. Revize přináší řadu změn ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce včetně nového členění tematických okruhů a očekávaných výstupů učení. Na webinářích organizovaných v průběhu celého roku postupně jednotlivé očekávané výstupy učení představujeme a propojujeme je se zdroji (metodické příručky, pracovní listy, inspirace na aktivity a projekty), které mohou ve své práci využít nejen výchovní a kariéroví poradci, ale i učitelé. Webináře lektorují kariérové poradkyně a další odborníci, které/kteří mají zkušenosti ze škol nebo se sami zapojili do tvorby publikací a metodických příruček v rámci regionálních a dalších projektů.

Revize rámcových vzdělávacích programů, která v současné době probíhá, přináší změny v pojetí kariérového vzdělávání na základních školách. Uvedení těchto změn do praxe prověří připravenost výchovných a kariérových poradců, ale i dalších pedagogických pracovníků. Mezi hlavní překážky, které bude potřeba překonat, patří podle Koncepce revize vzdělávací oblasti Člověk a svět práce nedostatečný (nesystematický) rozvoj pregraduální i postgraduální přípravy učitelů z hlediska kariérového vzdělávání (kariérové vzdělávání je podporováno v krajských projektech, kde vznikají procesy a metodiky přenositelné na národní úroveň), nedostatečná příprava kariérových poradců a jejich zapojení do kariérového vzdělávání a jeho koordinace. Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR) prostřednictvím českého Centra Euroguidance hledá cesty, jak se s těmito překážkami vypořádat. Rozhodli jsme se proto v tomto roce více se zaměřit na podporu kariérového vzdělávání a poradenství ve školách. Vytvořili jsme sérii webinářů, na kterých představujeme pojetí kariérového vzdělávání a chystané změny, které revize RVP ZV přináší. Webináře jsou součástí našeho širšího záměru poskytnout metodickou podporu učitelům, výchovným a kariérovým poradcům na školách a nabídnout jim praktické nástroje, metody a aktivity, které mohou v praxi školy využít.

V revidovaném RVP pro ZV se kariérové vzdělávání stalo součástí vzdělávací oblasti Člověk, jeho osobnost a svět práce, obor Osobnostní a sociální výchova. Obsah vzdělávacího oboru Osobnostní a sociální výchova je rozdělený do tří tematických okruhů:

- Osobnostní rozvoj je zaměřený na sebepojetí žáka, sebepoznávání, zvládnání stresu a náročných situací, na koncentraci, podporu učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje.
- Sociální a etický rozvoj se věnuje sociálně-emocionálním dovednostem, vnímání druhých lidí, komunikaci, sociální interakci a prosociálnímu chování.
- Kariérový rozvoj se vztahuje k objevování, rozhodování a plánování ve vlastním kariérovém směřování, k hodnotám a příležitostem spojeným se světem práce.

Jednotlivé okruhy jsou propojené a vzájemně se doplňují. Obsahové zaměření webinářů reflektuje primárně očekávané výsledky učení (OVU) tematického okruhu Kariérový rozvoj, může být ale inspirací i v dalších dvou.

První, pilotní webinář proběhl letos v březnu a byl organizován ve spolupráci s Krajským centrem vzdělávání v Plzni. Ověřili jsme si na něm zájem poradců a pedagogů ze škol o tuto tematiku. Na základě pozitivní zpětné vazby jsme pak vytvořili sérii webinářů, které se konají pravidelně v průběhu celého roku. Každý z nich se věnuje jednomu tématu. Na začátku každého webináře Petr Chalouš, zástupce Centra Euroguidance a garant vzdělávací oblasti Člověk, jeho osobnost a svět práce stručně představí návrh RVP pro ZV a očekávané výstupy tematického okruhu Kariérový rozvoj a případné aktuality z probíhající revize. Poté dostávají prostor pozvaní hosté, lektorky a kariérové poradkyně, které mají zkušenosti ze škol nebo se samy zapojily do tvorby publikací a metodických příruček vytvořených v rámci regionálních a dalších projektů. Výstupem z webinářů jsou pak kromě samotného záznamu odkazy na projekty, aktivity a další veřejně dostupné zdroje.

První z řady webinářů s názvem *Kariérový rozvoj na prvním stupni základní školy aneb první kroky žáka v prozkoumávání světa práce, co ho baví a v čem se chce rozvíjet* byl zaměřen na dva OVU na prvním stupni ZŠ:

- *rozpoznává různé druhy profesí ve svém blízkém okolí a sdílí zkušenosti se zapojením do pracovních činností ve svém domácím prostředí*
- *navrhne a zkusí realizovat svůj rozvoj ve vybrané oblasti svého zájmu*

Andrea Csirke, spoluzakladatelka organizace Kým čím být, účastníkům představila tři veřejně dostupné zdroje; dva online nástroje, které mohou sloužit jako zdroje pro školní kariérové poradenství. Prvním z nich byl e-learning [Kariérové poradenství pro 21. století](#) pro kariérové poradce a další zájemce, především část věnovaná kariérovému vzdělávání. E-learning byl vytvořen v mezinárodním projektu Erasmus+, do kterého se za Českou republiku zapojilo Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj. Druhým nástrojem je online kurz pro studenty [Najdi si svou cestu](#), vytvořený neziskovou organizací Kým čím být. Dále Andrea Csirke představila tři odborné publikace vytvořené ve

spolupráci se slovenskými partnery v projektu Erasmus+ „Profesní rozvoj učitelů prostřednictvím spolupráce ve prospěch kariérového vzdělávání všech žáků“. Tyto na sebe volně navazující publikace jsou výsledkem dlouhodobé spolupráce projektových partnerů se školami. Popisují hlavní koncepty kariérového vzdělávání, podávají zprávu o nastavení koncepce kariérového vzdělávání ve školách včetně postupů a doporučení k rozvoji spolupráce škol a nabízejí též metodické listy včetně popisu vybraných aktivit. Publikace jsou dostupné na webových stránkách neziskové organizace [Kým čím být](#).

Petra Benešová, ředitelka [nadačního fondu Řemeslo pomáhá](#), představila ve svém příspěvku Kariérové poradenství a podpora řemesel v rámci projektových dnů výsledky dlouhodobé spolupráce se školami ve Zlínském kraji. Aktivní osvětou v základních a středních školách se snaží aktivovat pedagogické pracovníky, žáky a studenty pro volbu povolání v oborech stavebnictví a dnes už i v jiných profesích, kterých je na trhu práce nedostatek. Kreativita, nápaditost a praktičnost aktivit, které přispívají k rozvoji technických dovedností žáků, schopnost zapojit řadu odborníků při realizaci projektových dnů, ale i zaměření aktivit na děti i rodiče, oslovila celou řadu účastníků webinářů. Na vyžádání mohli obdržet i materiály a pracovní listy vytvořené v průběhu realizace Projektových dnů.

Další z řady webinářů s názvem *Jak podpořit žáky v poznávání světa práce a utváření vlastních hodnot se věnoval prvnímu z OVU na druhém stupni:*

- *reflektuje význam práce a přínosy aktivního zapojení do světa práce pro sebe, komunitu, společnost a přírodu*

Prezentace Kateřiny Haškové se dlouhodobě věnuje tématu zeleného kariérového poradenství. Její prezentace byla zaměřena na vysvětlení základních konceptů a otázek, které si zelené kariérové poradenství klade, s odkazy na materiály ke studiu pro ty, kteří by se tomuto tématu chtěli hlouběji věnovat. Jak klimatická změna působí na naši psychiku a jaké jsou její dopady na trh práce, jak lze téma udržitelnosti uchopit ve vzdělávání, co jsou zelené dovednosti, jak postoje a emoce související s klimatickou změnou ovlivňují kariérové rozhodování? Jak konkrétně mohou toto téma uchopit poradci, lze najít v publikaci [Inspirace pro školní kariérové poradce](#). Inspirace najdou též na webových stránkách neziskových organizací [Futuropolis](#) a [Na Zemi](#).

Alice Müllerová, zástupkyně Centra Euroguidance, představila [publikace Centra kariérového poradenství VISK](#), na jejichž tvorbě se podílela v rámci projektu IKAP II. Tyto publikace se věnují tématu udržitelné budoucnosti a světa práce a nabízejí kromě popisu aktuálních výzev v souvislosti s rolí kariérového poradenství i odkazy na zdroje a příklady aktivit s pracovními listy, využitelné pro skupinovou práci s žáky.

Linda Honskusová, kariérová poradkyně působící na [Škole Vitae](#), představila kariérové poradenství a vzdělávání na této škole. Přehledně ukázala, jak je možné jednotlivé OVU propojit s aktivitami na škole na prvním i druhém stupni a jak rozvíjet kariérové dovednosti u dětí. Její prezentace vycházela z konkrétní praxe školy a byla proto pro účastníky vítaným zdrojem inspirace.

Ukázalo se opět, že vzájemné učení mezi kolegy patří k nejlepším příkladům dobré praxe v oblasti vzdělávání výchovných, kariérových poradců a učitelů. Příspěvky, ve kterých si vzájemně představují své aktivity, zdroje a výsledky své práce jsou vždy pozitivně přijaty a inspirují ostatní při rozvoji systému kariérového poradenství ve školách. Metodická podpora, kterou pro tuto cílovou skupinu v Centru

Euroguidance připravujeme, propojuje učitele, výchovné a kariérové poradce s odborníky z praxe a existujícími zdroji, které byly v minulých letech vytvořeny a jsou volně dostupné. Dovolujeme si proto vyzvat ty, kteří v praxi kariérové vzdělávání a poradenství poskytují nebo se podílejí na tvorbě metodických materiálů, aby se aktivně zapojili do dalších připravovaných webinářů.

Jak rozvíjet dovednosti žáků plánovat a řídit svou vzdělávací, profesní a životní cestu (2. 10. 2024)

- *ve svých kariérových plánech zohledňuje vzdělávací a pracovní příležitosti, které jsou mu otevřené*
- *reflektuje význam udržování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, různými rolami v životě*

Práce se žákovskými portfolii při kariérovém rozvoji (23. 10. 2024)

- *tvorí osobní kariérové portfolio, které využívá v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti*

Informace o chystaných webinářích průběžně zveřejňujeme na webových stránkách NPI ČR či Centra Euroguidance, kde najdete rovněž odkaz na registraci či přihlášení vlastního příspěvku.

Proběhlé semináře můžete zhlédnout na platformě YouTube.

Autorka

Mgr. Alice Müllerová

Národní pedagogický institut České republiky, Centrum Euroguidance, Praha
alice.mullerova@npi.cz

Citujte

Müllerová, A. (2024). Kariérový rozvoj – metodická podpora Centra Euroguidance pro učitele, výchovné a kariérové poradce na základních (a středních) školách. *Kariérové poradenství v teorii a praxi*, 06(24), 11–14. Dostupné z <https://www.euroguidance.cz/publikace.html>